

Stödmaterial för frånvarohantering

Innehåll:

Om skolnärvaro.....s.1

Riktlinjer för personalgrupper.....s.2

Arbetsgång vid skolfrånvaro, enskilda elever.....s.4–6

Bilaga 1: Dokumentation av skolfrånvaro

Bilaga 2: Kartläggande samtal och handlingsplan

Om skolnärvaro

I en skola som uppfattas som betydelsefull är närvaro självklar.¹ Det finns ett värde i det utbildningsinnehåll som vi erbjuder och vi är måna om att eleverna trivs och utvecklas under sin tid på Lapplands Gymnasium.

Varför uppmärksamma frånvaro?

Frånvaro som varningssignal

Frånvaro signalerar att det kan finnas hinder för lärandet i elevens skolvardag, det vill säga i undervisning eller lärmiljö. Frånvaro kan också vara kopplat till faktorer som hälsa, mående, trivsel och relationer.

Frånvaro som riskfaktor

Forskning visar att fullföljd skolgång är den enskilt viktigaste faktorn för ungdomars utveckling och framtid. Hög frånvaro ökar risken för att elever inte fullföljer sin gymnasieutbildning vilket i sin tur ökar risken för olika typer av framtida utanförskap såsom arbetslöshet, psykisk ohälsa, missbruk och andra riskbeteenden. Konsekvenser av frånvaro och avhopp drabbar individerna själva, deras närstående och hela samhället.

Hur kan vi arbeta?

Främja närvaro och förebygga frånvaro

Skolan behöver jobba kring frånvaro på olika sätt. Närvarofrämjande arbete handlar till största del om att skapa en god lärmiljö genom att på olika sätt göra skolgången så intressant, trivsam och utvecklande som möjligt för eleverna. Vi behöver också arbeta med att förebygga frånvaro genom att aktivt jobba med sådant vi erfarenhetsmässigt vet kan leda till frånvaro, exempelvis kränkningar, missbruk eller brist på pedagogiska anpassningar. Det förebyggande arbetet består också av att utveckla rutiner och välfungerande arbetssätt.

Utreda frånvaro

Gällande de elever för vilka vi varken har lyckats främja närvaro eller förebygga frånvaro, behöver vi tidigt upptäcka och utreda orsakerna till frånvaron. Ju tidigare, desto större chans att kunna hantera situationen kring eleven på ett framgångsrikt sätt.

All slags frånvaro kan med tiden bli problematisk

Problematiskskolf frånvaro: frånvaro i sådan omfattning att den riskerar ha negativ inverkan på elevens utveckling mot utbildningens mål

¹SOU 2016:94 Saknad! Uppmärksamma elevers frånvaro och agera. Stockholm: Statens offentliga utredningar

Riktlinjer för personalgrupper

Undervisande lärare

- pratar med eleven då frånvaro uppmärksammas
- tar kontakt med mentor vid oro gällande en elevs frånvaro
- registrerar närvaro/kvitterar lektioner i Dexter varje arbetsdag (vårdnadshavare/god man har enligt skollagen 15 Kap 16§ rätt att få kännedom om frånvaro samma dag som eleven varit frånvarande)

Mentor

- samtar med sin mentorsklass om hur skolan ser på närvaro och frånvaro
- uppdaterar sig om hur närvaron ser ut inför varje mentorstid
- följer upp frånvaroorsaker för elever som frånvarat
- följer arbetsgång (s.4) vid hög frånvaro, anmäld såväl som frånvaro med okänd orsak
- har kontakt med vårdnadshavare/god man vid behov
- har kontakt med lärare, rektor och elevhälsoteam vid behov
- rapporterar frånvaro av karaktären okänd orsak till handläggare
- som i sin tur meddelar rektor när frånvarorapportering för en elev är gjord

Frånvarorapportering

Oanmäld frånvaro (frånvaro med okänd orsak) på 4 h eller mer under 30 dagar ska av mentor rapporteras till handläggare på skolans expedition som i sin tur meddelar CSN. Mentor går till handläggaren 30 dagar efter det första oanmälda frånvarotillfället.

Upprepad **anmäld frånvaro** kan definieras som ogiltig då det är skolan som avgör vad som är giltiga skäl. Anser skolan att elevens anmälda frånvaro på 4 h eller mer har ogiltiga skäl, betraktas det som ogiltig och ska rapporteras till handläggare på expeditionen och vidare till CSN. Mentor går till handläggaren 30 dagar efter det första frånvarotillfället som bedömts ogiltigt. För stöd vid bedömning av giltiga skäl, rådgör med rektor och elevhälsoteam.

Om en elev börjar **närvara igen** efter en skolrapportering, meddelar mentor det till handläggare 15 dagar efter att eleven har kunnat uppvisa studier på heltid.

Rektor

- har skyldighet att se till att upprepade och längre frånvaro utreds
- påminner sin personal om vikten av närvarokoll- och uppföljning
- lyfter frånvaro som stående punkt på möten med elevhälsoteamet
- lyfter regelbundet frågan om närvaro på olika personalmöten samt rutiner för kvittering av lektioner

Elevhälsoteam (*rektor, specialpedagog, studievägledare, skolsköterska, kurator, socialpedagog*)

- utgör stöd för mentor och lärare gällande frånvarohantering
- samverkar mellan funktioner för att främja närvaro och förebygga frånvaro

Rutiner för frånvarohantering: Setrappmodell

1. Frånvaron uppmärksammas

Fundera över elevens frånvaro. Vad är det du reagerar på? Går det att urskilja något särskilt mönster? Handlar det om anmäld eller oanmäld frånvaro?

Exempel på frånvaromönster:

- Tydligt sammanhängande frånvaro, exempelvis onsdag-fredag
- Ströfrånvaro; eleven är borta då och då
- Frånvaro relaterat till sjukdom/mående
- Frånvaro vissa lektioner/vissa dagar
- Skillnad i närvaro under förmiddagar och eftermiddagar
- Försenad ankomst till lektioner/avvikelse innan lektionsslut

Påbörja dokumentation i "Dokumentation av skolfrånvaro" (bilaga 1) genom att fylla i rutan *Frånvarobeskrivning*. Det ger ett utgångsläge för arbetet kring frånvaron.

2. Möte med eleven och mentor

Ha ett utforskande samtal där du till en början har fokus på lärandet. Syftet är att ta reda på hur det går för eleven i kurserna. Vilka behov finns? Vilka skolkrav ställer eventuellt till det?

Var öppen, uppmuntrande och stöttande i ditt förhållningssätt under samtalets gång. Låt eleven berätta och beskriva sin situation med egna ord. Inspireras av frågorna nedan och använd dig gärna av "Kartläggande samtal och handlingsplan" (bilaga 2) vid hög frånvaro.

Exempel på inledande frågor att ställa eleven:

- Jag ser att du ofta är borta från ämne X/en viss veckodag, hur kommer det sig?
- Är det något på lektionerna som känns mindre bra? Vad i så fall?
- Hur går det för dig i skolan tycker du? Berätta.
- Vad tycker du fungerar bra? Ge gärna något exempel.
- Vad är viktigt för att du ska kunna lära dig på lektionerna/hur lär du dig bäst?
- Hur skulle du säga att du trivs på skolan/på programmet/i klassen?
- När trivs du som bäst? Berätta.
- Har du kompisar/någon att prata med/någon att umgås med?
- Hur är det med dig annars/hur mår du? Berätta.
- Finns det något som du själv skulle vilja berätta/som kan vara bra för mig att veta om?
- Jag tycker att det är viktigt att du är här, finns det något som vi skulle kunna ändra på eller förbättra?

Sammanfatta med eleven vad ni har kommit fram till under samtalet.

Det är viktigt att komma överens om något; det underlättar för dig, för eleven och för det eventuella fortsatta arbetet. Dokumentera samtalet och de steg som planeras framöver (bilaga 1&2) Följ upp hur det har gått, inom två veckor

3. Möte elev, mentor, resurs och vårdnadshavare

Utgå från följande rubriker inför planering

förändringar/insatser

Utgå från ett individcentrerat arbetssätt

Varje individ är unik varpå det är elevens specifika behov och situation som visar på vilka anpassningar, förändringar eller stödinsatser som kan vara lämpliga. Skolan har skyldighet att skapa pedagogiska förutsättningar som möter alla elevers behov.

Samarbeta med andra lärare

Framkommer det att det finns hinder för eleven på lektioner med en annan lärare, boka då en träff med berörd lärare för att tillsammans prata om lärandesituationen.

Samarbeta med elevhälsoteamet

Samråd med elevhälsoteamet, de kan utgöra stöd för dig i arbetet kring eleven.

Informera även eleven om vilka stödfunktioner som ingår i elevhälsoteamet såsom rektor, specialpedagog, studievägledare, skolsköterska, kurator och socialpedagog. Vid upptäckt behov, etablera kontakt med den funktion som kan vara aktuell och erbjud dig att följa med eleven.

Informera om regler för frånvaro och studiebidrag

Var tydlig med eleven om att ogiltig frånvaro på 4 h eller mer per månad innebär att skolan har skyldighet att meddela CSN och att studiebidraget på så sätt kan bli indraget. Även andra bidrag riskerar att påverkas, exempelvis inackorderingstillägg, extra tillägg, lärlingsersättning och bidrag som familjer kan få från Försäkringskassan. Berätta att det är skolan som avgör vad som är giltiga skäl till anmäld frånvaro. Vid långvarig sjukdom kan exempelvis sjukintyg behövas.

Samarbeta med vårdnadshavare/god man

Om eleven är under 18 år, berätta att du kommer att ta kontakt med vårdnadshavare/god man. Om eleven är över 18 år, fråga om det är okej att du tar kontakt med vårdnadshavare/god man.

Vid kontakt med vårdnadshavare/god man: informera om hur frånvaron ser ut, ditt samtal med eleven samt vilka förändringar eller insatser som inledningsvis planeras. Informera även om regelverket gällande skolk och studiebidrag.

Samarbete med personer från elevens familj/nätverk kan vara avgörande för att lyckas skapa den helhetssyn som behövs för att hitta verk samma och hållbara lösningar.

Viktigt: får du kännedom eller misstanke om att en elev far illa, är du skyldig att anmäla oro till socialtjänsten (14 kap 1 § socialtjänstlagen)

För stöd vid en orosanmälan, ta kontakt med din rektor

4. Kartläggning och fortsatt arbete

Stäm regelbundet av arbetet med eleven, lärare, vårdnadshavare/god man, elevhälsoteam och andra personer som berörs. Kartlägg och gör de förändringar som eventuellt behövs utifrån elevens situation.

Fortsätter frånvaron trots anpassningar/andra insatser?

Ta kontakt med din rektor för att mer djupgående diskutera ärendet på möte med elevhälsoteamet. Ni utgår då från din tidigare gjorda dokumentation (bilaga 1&2).